

Догодило се неочекивано! Холандија је изненада промијенила свој став и одмрзнут је Прелазни трговински споразум, који се дуго смрзавао у хладњачи Европске уније.

Шта се толико значајно догодило те је Холандија промијенила крути и непомирљиви став кад је Србија у питању? Главни осумњичени за дисфункцију споразума, шеф холандске дипломатије Максим Ферхаген донедавно је изјављивао како ће његова земља наставити да блокира споразум све док Србија не оствари пуну сарадњу са међународним судом за ратне злочине и не испоручи преостала два оптуженика. Ратко Младић и Горан Хацић су и даље на слободи, а споразум је одмрзнут и стављен у функцију. Одлука о деблокади донијета је после повољног извјештаја тужиоца хашког суда за ратне злочине Сержа Брамеца о сарадњи Србије са судом у Хагу. Брамец је дао повољан извјештај, а Холандија га је прихватила и деблокирала споразум, упркос томе што Србија није испоручила двојицу осумњичених.

Зашто се Холандија смиловала и дозволила Србији да извози рибу без царина? Зашто је тако олако прешла преко ултимативног захтјева да нема ни говора о ступању споразума на снагу, док Србија и даље „крије“ оптуженике и не жели да их испоручи Хагу? Шта је то Србија учинила да умилостиви лале да им отворе врата Европе?

Учинила је то да је њиховим имењацима дала аутономију. Доношење новог статута Војводине био је услов да прелазни трговински споразум ступи на снагу. Прича о ратним злочинима и сарадњи са судом била је само изговор. Одговарало је то како властима у Србији тако и онима у Бриселу. Властима у Србији да маскирају своју политику, а централној власти у Бриселу да симулира демократију.

Кад се, само, сјетимо свега онога што је пратило ступање на снагу Прелазног споразума, која су лица учествовала у трагикомедији и шта је све речено, остаје нам, једино, да дигнемо руке од политике и посветимо се пецању.

У Европској унији су били зачуђени, да не кажем дубоко потресени, због тога што се Холандија противи. Сви су били за то да се Споразум ратификује. Србији су слана снажна увјеравања да је Европска унија листом за то да се споразум одмрзне, али ето

та Холандија ради на своју руку и тако кочи и Србију и Унију. Послата је и порука Србији да може једнострано да примјењује споразум, због чега је наступила штета од неколико милиона евра. Опција да Европска унија одмрзне споразум, а Холандији да остави могућност да га не примјењује, није била узимана у разматрање.

Многи су водећи политичари сматрали да је њихова дужност да апелују код власти у Холандији да се приволе вољи већине, да се не понашају као да су сами на свијету. Клинтонова је рекла да ће лобирати у корист Србије код шефа холандске дипломатије. Ангела Меркел да ће извршити притисак да тврди Максим промјени свој став. И други су узели учешће. Хуманитарни активиста и оснивач Зеленог крста рабин Аврам Сутендорп је изјавио како ће рећи Ферхагену да не кочи Србију, а Србија би, заузврат, могла да подржи иницијативу за реституцију јеврејске имовине.

Стекао се утисак да је у питању самовоља и тврдоглавост једног човјека, који ето нема паметнија посла него да свима прави проблеме из чиста мира и ничим изазван. Неки су повјеровали у апсурдну причу да се све дешава због тога што Холандија хоће да опере своју савјест због Сребренице. (Због холандског батаљона који је напустио заштићену зону прије напада од војске Републике Српске.) Апсурдна је зато што је присуство морала и етике у политици равно присуству марксистичке гериле из Боготе у постмодернистичкој представи на Бродвеју. Други су ликовали, а трећи се чудили како то да једна мала земља направљена на насипима пијеска дрма великом Унијом и одређује њену спољну политику.

Двије године трајало је натезање око Прелазног трговинског споразума. За то вријеме се водила позитивна и конструктивна дебата о Србији. Брисел је тражио од Холандије да омекша став, гласноговорници и високи представници слали поруке српском народу да Унија није против њих и да се радује дану када ћемо и ми постати дио европске породице.

Као да до сада нисмо били.

У Србији се чекао Годо. Актуелне власти су биле разочаране ставом Холандије. Слали су апеле у Брисел да ће српски народ изгубити повјерење у Европску унију ако се буде одуговлачило са усвајањем приступних аката од стране њене администрације. Пропала је прилика да се споразум одмрзне прошле године на сједници Савјета министара ЕУ у Бриселу 15. септембра. Божидар Ћелић је тада рекао да је Европска унија неправедна

према Србији. Али је додао и то како је позван да присуствује Самиту о Ромима што је велико признање Србији, јер је једина од земаља која није чланица ЕУ, а позвана је на сједницу. Неколико дана прије одмрзавања споразума српски посланици су ишли у посјету парламенту Холандије. Предсједник Тадић је хипокритски изјавио како је „...са становишта праксе и живота грађана за нас од веће важности визна либерализација од ратификације прелазног трговинског споразума“.

На крају се све завршило као у мексичкој сапуници. Сви су сретни и задовољни. Уведен је безвизни режим и одмрзнут трговински споразум. Срби могу да крену у бољи живот.

Али не смију да забораве на своје обавезе према Хагу. За 6 мјесеци ће се размотрити питање ратификације Споразума о стабилизацији и придруживању са Србијом. Према дипломатским изворима споразум би могао и раније доћи пред ратификацију ако би Ратко Младић био ухапшен. Непоклебљиви шеф холандске дипломатије и овога пута истиче да Холандија и даље инсистира на пуној сарадњи државе Србије са судом у Хагу. То је поновио и предсједник одбора за европске интеграције у скупштини Србије Ласло Варга.

За њега је ПТС компромисно рјешење и да без потпуне сарадње са хашким трибуналом и испоручивања преостала два оптуженика још дуго времена неће бити завршен процес ратификације споразума о стабилизацији и придруживању.

Док је тако Ратко Младић може мирно да спава, а нама остаје питање: Ако се за одмрзавање прелазног споразума морао усвојити нови статут Војводине, шта ће морати да се уради за подношење кандидатуре за чланство у ЕУ.